

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 604/2021-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Sžk/27/2019 z 10. septembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 18. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj ustanovenia čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 4 ústavy rozsudkom najvyššieho súdu. Sťažovateľ navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ zároveň požaduje finančné zadostučinenie 5 000 eur.

II.

2. Obec [REDACTED] 21. decembra 2015 ako príslušný stavebný úrad podľa stavebného zákona vydala na návrh navrhovateľa – Slovenskej elektrizačnej a prenosovej sústavy, a. s., rozhodnutie o umiestnení líniovej stavby „Súbor stavieb: Transformácia [REDACTED] [REDACTED]“. Stavebný úrad ako neopodstatnenú zamietol námietku sťažovateľa, ktorý s návrhom na umiestnenie líniovej stavby nesúhlasil. Okresný úrad Banská Bystrica – odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej len „žalovaný“) odvolanie sťažovateľa rozhodnutím z 29. júna 2016 zamietol ako neopodstatnené a rozhodnutie stavebného úradu potvrdil. Správnu žalobu sťažovateľa krajský súd rozsudkom z 25. apríla 2019 zamietol.

3. Sťažovateľ v žalobe namietal, že líniová stavba nie je v súlade s územným plánom, pretože v trase vedenia podľa variantu VP3 nebola súčasťou územnoplánovacej dokumentácie Veľkého územného celku Banskobystrického kraja. Túto námietku správny súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Poukázal pritom na záväznú časť územného plánu Banskobystrického kraja, ktorá bola vyhlásená nariadením vlády Slovenskej republiky z 9. júna 1998 zverejneným v Zbierke zákonov pod č. 263/1998 Zb. Obsahom bodu 7.2 – Zásobovanie elektrinou bol zámer vybudovať dvojité 400 kV prenosové vedenie na území Slovenskej republiky a potreba rezervovať v Banskobystrickom kraji pre tento zámer priestor. Zároveň bola realizácia tohto elektrického vedenia a súvisiacich stavieb označená v bode 8 II. časti za verejnoprospešnú stavbu. Následne všeobecne záväznými nariadeniami Banskobystrického samosprávneho kraja došlo k zmenám záväznej časti územného plánu VÚC Banskobystrického kraja a v bode 7.2.6 bola obsiahnutá plánovaná výstavba elektrického vedenia [REDAKOVANÉ].

Správny súd tak dospel k názoru, že stavebný úrad rozhodol o umiestnení stavby v súlade s územnoplánovacou dokumentáciou Banskobystrického kraja a stavbu umiestnil v území, ktoré bolo na tento účel vymedzené. Súlad plánovaného vybudovania predmetnej líniovej stavby s regulatívom č. 7.2.6 záväznej časti územného plánu VÚC Banskobystrického kraja bol tiež potvrdený stanoviskom oddelenia územného rozvoja Banskobystrického kraja z 28. mája 2015.

4. Sťažovateľ svoje tvrdenie o rozpore umiestnenia líniovej stavby s územnoplánovacou dokumentáciou rozvinul a spochybnil charakter líniovej stavby ako verejnoprospešnej stavby. To malo mať za následok porušenie § 38 a § 108 písm. a) stavebného zákona, pretože rozhodnutie o umiestnení stavby bolo vydané bez súhlasu sťažovateľa ako vlastníka pozemkov. Správny súd zdôraznil, že verejnoprospešný charakter stavby je daný jej účelom, a nie konkrétnym umiestnením na území Slovenskej republiky. Správny súd sa stotožnil aj s argumentáciou žalovaného, ktorý poukázal na § 3 ods. 1 písm. e) vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 453/2000 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia stavebného zákona (ďalej len „vyhláška“), podľa ktorého súhlas sťažovateľa ako vlastníka stavbou dotknutých pozemkov k vydaniu rozhodnutia o umiestnení stavby nebol potrebný, pretože navrhovateľ mal iné právo k pozemku. Stavebný úrad tak mohol vydať prvostupňové rozhodnutie aj bez súhlasu sťažovateľa ako vlastníka dotknutých pozemkov.

5. Krajský súd posúdil aj sťažovateľom namietanú skutočnosť, že v rozhodnutí o umiestnení stavby bol uvedený ako dátum vydania rozhodnutia 21. december 2015. V tento deň sa uskutočnilo ústne pojednávanie o návrhu na umiestnenie líniovej stavby, ktorého sa žalobca zúčastnil a predložil svoje námietky proti umiestneniu stavby. Táto skutočnosť mala podľa sťažovateľa nasvedčovať tomu, že sa stavebný úrad nemohol reálne vysporiadať s jeho námietkami, a tým porušil aj § 3 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov. Krajský súd dal sťažovateľovi za pravdu, pretože stavebný úrad datovaním rozhodnutia na 21. december 2015 pochybil. V skutočnosti bolo rozhodnutie o umiestnení stavby vydané až dňom jeho písomného vypracovania so všetkými obsahovými náležitosťami v zmysle § 47 ods. 1 až 5 správneho poriadku, teda 6. apríla 2016, keď bolo vyvesené na úradnej tabuli obce [REDAKOVANÉ] ako stavebného úradu. Túto chybu v postupe stavebného úradu ako orgánu verejnej správy krajský súd nepovažoval za dôvod na zrušenie jeho rozhodnutia a ani rozhodnutia žalovaného. Krajský súd poukázal na to, že podľa § 191 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku dôvodom na zrušenie rozhodnutia orgánu verejnej správy nie je každé porušenie

procesného predpisu, ale iba podstatné porušenie, ktoré mohlo mať za následok nezákonné rozhodnutie. Chybné označenie dátumu vydania územného rozhodnutia nemalo vplyv na jeho zákonnosť, pretože sa jeho obsahu nijakým spôsobom nedotklo.

6. Krajský súd neprihliadol na ďalšie dôvody, ktorými sťažovateľ odôvodňoval svoj názor o nezákonnosti rozhodnutia žalovaného, pretože boli uplatnené až po uplynutí lehoty podľa § 181 ods. 1 v spojení s § 62 ods. 1 Správneho súdneho poriadku. Tieto skutočnosti sťažovateľ uplatnil až na ústnom pojednávaní. Krajský súd vyjadril názor, že odpovede na tieto otázky by už vzhľadom na uplynutie lehoty podľa § 181 ods. 1 Správneho súdneho poriadku neboli spôsobilé ovplyvniť právne posúdenie veci. Krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného v spojení s rozhodnutím stavebného úradu ako prvostupňového orgánu verejnej správy, ako aj konaní, ktoré týmto rozhodnutiam predchádzali, dospel k záveru, že ani jeden z dôvodov nezákonnosti uplatnených sťažovateľom v zákonnej lehote nebol dôvodný, preto žalobu zamietol.

7. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť. Najvyšší súd vyhodnotil námietky sťažovateľa uplatnené v kasačnej sťažnosti ako totožné s tými, ktoré namietal už v správnom konaní i v žalobe a s ktorými sa krajský súd náležite vysporiadal. Námietky sťažovateľa preto podľa kasačného súdu neboli spôsobilé ovplyvniť správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu. Preto kasačný súd kasačnú sťažnosť napadnutým rozsudkom zamietol ako nedôvodnú.

III.

11. Podľa sťažovateľa je napadnutý rozsudok najvyššieho súdu arbitrárny, pretože najvyšší súd sa nezaoberal najdôležitejšími námietkami, ktoré uplatnil v kasačnej sťažnosti. Kasačný súd podľa sťažovateľa akoby prehliadal jeho argumentáciu a nezaujal k nej relevantné stanovisko. Sťažovateľ opätovne namieta nesúlad umiestnenia líniovej stavby s územným plánom, pretože koridor pre jej vedenie bol určený po inej trase. Reálne umiestnenie stavby v priestore nezodpovedá koridoru, ktorý bol pre líniovú stavbu v územnoplánovacej dokumentácii samosprávneho kraja vymedzený. Z toho dôvodu nemožno líniovú stavbu považovať za verejnoprospešnú stavbu. Táto skutočnosť mala mať za následok porušenie § 38 a § 108 písm. a) stavebného zákona, pretože rozhodnutie o umiestnení stavby bolo vydané bez súhlasu sťažovateľa ako vlastníka pozemkov, na ktoré sa možnosť ich vyvlastnenia nevzťahovala, pretože líniová stavba nebola verejnoprospešnou stavbou. Sťažovateľ poukázal tiež na to, že niektoré z dotknutých obcí nemajú vyhotovený územný plán, ako aj na skutočnosť, že v územnom pláne obce ■■■ sa predmetná líniová stavba nenachádza. To malo mať jednak za následok porušenie § 30 a nasl. stavebného zákona, ale aj spochybnenie oprávnenia obce rozhodnúť o umiestnení líniovej stavby. K týmto námietkam sa kasačný súd konkrétne nevyjadril. Sťažovateľ ďalej uvádza, že krajský a najvyšší súd sa nedostatočne zaoberali rozporom v dátume vydania prvostupňového rozhodnutia.

IV.

12. Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

13. Podstata práva na súdnu ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci (napr. II. ÚS 153/2018).

14. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku najvyššieho súdu treba poukázať na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Treba preto vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutých rozhodnutí a postupu orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy (IV. ÚS 127/2012).

15. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu, ktorý konal a rozhodoval ako súd kasačný, nemožno hodnotiť izolovane, ale iba v kontexte s rozsudkom krajského súdu a zároveň v kontexte s rozhodnutiami správnych orgánov, ktoré mu predchádzali.

16. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku najprv opísal skutkový stav vyplývajúci z administratívneho spisu, z ktorého vychádzal krajský súd pri rozhodovaní o žalobe sťažovateľa, následne uviedol jednotlivé argumenty sťažovateľa uplatnené v žalobe a to, ako sa s nimi následne vysporiadal krajský súd v odôvodnení rozsudku. Najvyšší súd nezistil žiaden dôvod na to, aby sa odchyľil od právnych záverov, ku ktorým dospel krajský súd. Najvyšší súd sa stotožnil v celom rozsahu s rozsudkom krajského súdu a jeho právne posúdenie vyhodnotil ako správne.

17. Napriek tomu, že sa najvyšší súd stotožnil s rozsudkom krajského súdu, v odôvodnení sa osobitne vyjadril k námietkam sťažovateľa. V bode 63 rozsudku sa zaoberal námietkou rozporu umiestnenia líniovej stavby s územným plánom. V tejto časti najvyšší súd jasne a zrozumiteľne odôvodnil záver o súlade stavby s územným plánom. Najvyšší súd poukázal aj na konkrétne vyjadrenia relevantných inštitúcií, ktoré potvrdili súlad stavby s územným plánom, ako aj súlad jeho umiestnenia v priestore (Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja, oddelenie regionálneho rozvoja, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky). V bodoch 64 až 67 odôvodnenia rozsudku sa najvyšší súd zaoberal ďalšími námietkami sťažovateľa a zaujal k nim jasné a ústavne konformné právne stanoviská. Skutočnosť, že sa nimi sťažovateľ nestotožňuje a akoby ich prehliadal, nie sú dôkazom o ich nesprávnosti.

18. Najvyšší súd nepovažoval za dôvodnú argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej sa krajský súd nevysporiadal s relevantnými námietkami. Išlo o sťažovateľom zistenú absenciu územných plánov obcí, ktorých sa líniová stavba dotýka, absenciu líniovej stavby v územnom pláne obce ■■■■■ pre ktorú ju podľa sťažovateľa nemožno považovať za verejnoprospešnú stavbu, absenciu záväzných stanovísk o súlade predmetnej líniovej stavby s územnými plánmi jednotlivých obcí a neexistencie rozhodnutí, ktoré mali predchádzať územnému rozhodnutiu. Tieto dôvody uplatnil sťažovateľ na pojednávaní na krajskom súde. Krajský súd ich vyhodnotil ako námietky, ktoré rozširovali správnu žalobu o ďalšie dôvody. Tieto námietky boli uplatnené po uplynutí lehoty vyplývajúcej z § 62 ods. 1 a § 181 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, a preto na ne krajský súd pri rozhodovaní o žalobe nemohol prihliadať. Najvyšší súd sa nepriamo stotožnil s postupom krajského súdu a zároveň poukázal na § 439 ods. 3 písm. b) Správneho súdneho poriadku, podľa ktorého kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred krajským súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol. Z toho dôvodu sa týmito námietkami nezaoberal ani najvyšší súd, pretože ich sťažovateľ uplatnil po uplynutí lehoty na podanie žaloby podľa § 181 ods. 1 Správneho súdneho poriadku. K tomu treba uviesť, že podľa § 441 Správneho súdneho poriadku v kasačnej sťažnosti nemožno uplatňovať nové skutočnosti a dôkazy okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podania kasačnej sťažnosti. Zmienené skutočnosti nemožno hodnotiť iba ako repliku, ako uvádza v sťažnosti sťažovateľ. Zároveň posúdenie otázky prípustnosti rozšírenia dôvodov kasačnej sťažnosti s negatívnym záverom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia práv sťažovateľa. Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľa (II. ÚS 271/2018).

19. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa o nedostatku jeho súhlasu ako vlastníka dotknutých pozemkov na vydanie rozhodnutia o umiestnení stavby dospel najvyšší súd k záveru, že súhlas sťažovateľa nebol potrebný. Najvyšší súd poukázal na § 3 ods. 1 písm. e) vyhlášky, ako aj na to, že navrhovateľ konania o umiestnenie stavby je držiteľom osvedčenia podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, na základe ktorého mal oprávnenie na výstavbu energetického zariadenia, a preto mal zo zákona právo na zriadenie vecného bremena. Vecné bremeno spočívalo v práve zriadiť na a v susedstve pozemku sťažovateľa líniiovú stavbu elektrického vedenia. Tento záver je jasný, výstižný a v rovine podzákonného práva správny.

20. Najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil napadnutý rozsudok a jeho odôvodnenie nie je poznačené zjavným omylom či už v skutkových zisteniach alebo v právnom posúdení. Preto napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nebol spôsobilý porušiť označené práva sťažovateľa a ústavná sťažnosť bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnená.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu